

Formandens mundtlige beretning.
Mads Bilstrups tale til Repræsentantskab, 20. november 2020

Dansk Socialrådgiverforening

1. INDLEDNING

Kære fagfæller. Kære venner.

Man skulle tro, jeg efterhånden havde vænnet mig til det – det her med at tale til jer online i stedet for fra en scene. Men det er altså stadig lidt underligt, og det bliver aldrig helt det samme, som når vi er sammen fysisk, og jeg kan se jeres ansigter, høre jeres hyggesnak og mærke den gode stemning.

Men vi er her, trods alt, og jeg virkelig glad for, at I vil bruge to hele dage sammen med os på at styrke vores faglige fællesskab – det skal I have kæmpe tak for!

--

Vi har opnået rigtig meget sammen siden sidste Repræsentantskab for to år siden. Det kommer jeg ind på om lidt, men først vil jeg tale lidt om sammenhold og fællesskab.

2021 har været et vildt år. Corona-pandemien, (mink/fugleinfluenza?), et skørt præsidentvalg i USA, brutale terrorangreb i Europa. Det ryster os alle sammen, utrygheden breder sig, og vi søger trygheden i fællesskabet. Her i Danmark har vi været gode til at stå sammen under corona. Vi holder afstand, bruger mundbind og arbejder hjemmefra. Vi søger, som alle andre mennesker, selvfølgelig de nære fællesskaber, særligt i familien. Men vi har også tillid til hinanden og til vores myndigheder, og – til trods for forskellene mellem os – føler vi os som en del af et større fællesskab.

Det er ikke nogen selvfølge. I mange andre lande trives konspirationsteorier og modstanden mod myndighedernes restriktioner, der opfattes som en del af elitens undertrykkelse af befolkningen. Både USA og europæiske lande som England, Italien og Spanien har oplevet voldsomme optøjer og brand i gaderne i protest mod nye restriktioner. Befolkningerne stoler simpelthen ikke på, at deres politikere og institutioner vil dem det bedste – det økonomiske og sociale fundament er så svagt, at prisen for corona-restriktionerne for mange mennesker bliver uoverskueligt høj.

Det er lande, som i mange, mange år har oplevet stigende ulighed, dårligere velfærd og forringelser af løn og arbejdsvilkår. Hvor fagbevægelsen står svagt, modsat her i Danmark, hvor vi er en af samfundets grundpiller.

Vores fælles kamp på de enkelte arbejdspladser skaber konkrete forbedringer for lønmodtagerne, som styrker det fællesskab, der giver os styrken til at presse politikerne til at arbejde for både ordentlige løn og arbejdsvilkår og velfærd for alle. Fagbevægelsen er bygget på fællesskab. Uden fællesskabet i de faglige organisationer ville lønmodtagernes løn være urimeligt lav, arbejdsvilkårene horrible og velfærdssamfundet et utopisk luftkastel. Det skal vi huske, for det er også fundamentet for vores, borgernes, tillid til myndigheder og institutioner.

--

2. OK21

Lidt senere skal vi debattere Hovedbestyrelsens forslag til resolution - den politiske vision for Dansk Socialrådgiverforenings arbejde de kommende år. Som det fremgår af titlen 'Stærkere sammen – for et

godt arbejdsliv og social retfærdighed' er fællesskabet også her i centrum. Vi skal som fagforening også i fremtiden være det faglige fællesskab, som socialrådgivere helt naturligt søger. Vi skal selvfølgelig udvikle os – det kommer jeg ind på lidt senere – men lige nu står vi foran en bunden opgave og en grundpille i vores arbejde, som er helt afgørende for socialrådgiverne i Danmark: forhandlingerne om en ny overenskomst.

[VIDEO, 2-3 minutter]

Corona-krisen indtrådte, netop som vi skulle til at gå i gang med at inddrage medlemmerne i OK21-processen. Vores tillidsrepræsentanter har derfor på rekordtid indsamlet medlemmernes ønsker til en ny overenskomst, som vi nu har givet til vores forhandlingsfællesskab – til alle tillids- og fællestillidsrepræsentanter vil jeg gerne sige et kæmpe TAK for jeres store indsats og tålmodighed. Jeg ved, at det har været en forvirrende proces, men I har gjort et fremragende stykke arbejde!

Som de tre tillidsrepræsentanter talte om i videoen, er løn, pension og arbejdsmiljø helt afgørende for os alle sammen – og det er også de tre ting, der har fyldt mest i jeres diskussioner om OK21 på de enkelte arbejdspladser. Derfor er det også vores hovedprioriteter, og det, vi har fokuseret mest på i de krav, vi har givet videre til OAO - den sammenslutning af offentlige fagforbund, vi er med i.

Lad mig meget kort ridse op, hvad der kommer til at ske de næste måneder. Lige nu er de mange faglige organisationer ved at finde ud af, hvilke krav vi samlet vil stille til arbejdsgiverne. Når det er på plads, skal vi i december udveksle krav med arbejdsgiverne, og i januar og februar kører forhandlingerne så for alvor mellem os og de øvrige fagforbund på den ene side, og de offentlige arbejdsgivere – altså staten, kommunerne og regionerne – på den anden. Efter planen skal I medlemmer stemme om en ny overenskomst til marts, som skal træde i kraft i april.

Forhandlingerne bliver spændende, men også svære. Corona-krisen fortsætter med store konsekvenser – først og fremmest selvfølgelig for dem, der bliver syge – men også for Danmarks økonomi, virksomhederne og de mange privatansatte, som har mistet eller vil miste deres job. Ingen ved, hvornår vi igen vender tilbage til en mere normal hverdag, så økonomien kommer på fode igen. Situationen er usikker, og det gør vores forhandlingssituation svær. Arbejdsgiverne vil sige, at vi skal udvise samfundssind, formentlig ved at ikke at kræve lønstigninger og måske endda gå ned i løn – det er selvfølgelig helt urimeligt. Vi udviser i dén grad samfundssind og har gjort det under hele corona-krisen: Vi socialrådgivere har med kreative løsninger og en kæmpe arbejdsindsats sikret, at samfundets udsatte børn og voksne fortsat har fået hjælp og støtte. Sammen med andre offentligt ansatte har vi bidraget til, at samfundet fungerer trods nedlukning og smittefare.

Vi skal derfor bruge fællesskabets styrke til at stå fast på, at vi fortjener en ordentlig løn. At vi fortjener en god økonomi, når vi forlader arbejdsmarkedet. Og – ikke mindst – at vi fortjener gode arbejdsvilkår, så vi ikke slides ned af stress!

Det er kampen for bedre løn og arbejdsvilkår gennem overenskomster, som historisk set har skaffet lønmodtagerne de mest markante fremskridt, og sådan vil det fortsat være. Vi skal sammen vise, hvad et stærkt fællesskab kan. Jeg lover, at vi vil kæmpe med alt for at få den bedst mulige løsning for socialrådgiverne i Danmark!

--

3. ARBEJDSMILJØ

[VIDEO, 2 minutter]

Ja, Ditte og jeg nåede lige at aflevere den her [HOLD BOGEN OP] - jeres fortællinger fra hverdagen til Astrid Krag og Peter Hummelgaard, før hele samfundet lukkede ned i marts.

Fortællingerne har sat et stort og varigt aftryk på den socialpolitiske debat. Det er svært at overvurdere betydningen: Medierne har brugt dem, og de har gjort et stort indtryk på både borgere og politikere. Rigtig mange har fået øjnene op for, at socialrådgivere hver dag knokler for at hjælpe og støtte mennesker i svære situationer, men at vilkårene for det sociale arbejde mange steder er alt for ringe – og at det går ud over både socialrådgivere og udsatte mennesker. Det er, kære venner, et meget stort skridt i kampen for at forbedre rammerne – for hvis ikke politikerne og andre ved, hvor slemt det står til – hvordan det helt konkret er umuligt at udøve godt, socialt arbejde, når man mangler tid - ja så drejer pilen hurtigt over mod den enkelte socialrådgiver. Men det er og bliver politikernes ansvar, når der ikke er tid nok, når I ikke får lov at bevilge den indsats, I vurderer, er fagligt korrekt, eller når den femte omstrukturering på to år kaster alt op i luften, afdelinger splittes op og kolleger på stribe melder sig syge med stress!

Derfor er jeg utroligt stolt af, at vi sammen har formået at få sat vilkårene for det sociale arbejde på dagsordenen. For det er jo ikke kommet ud af ingenting. For to år siden satte vi på Repræsentantskabet et mål om, at arbejdsmiljø skal fylde i alt, hvad vi laver. Det har det gjort, og det skal det fortsat gøre, for der er stadig lang vej igen. Men jeg er overbevist om, at vi sammen i de kommende år vil skabe konkrete forbedringer på arbejdspladserne derude. For det er selvfølgelig helt afgørende, at vi også har fokus på de lokale forhold. Politikerne skal skabe gode rammer, ja, men et godt arbejdsmiljø skabes i høj grad på den enkelte arbejdsplads.

Dansk Socialrådgiverforenings vejledende sagstal har i flere år været et virkelig godt redskab, som vi har brugt til at synliggøre det høje arbejdspress, mange socialrådgivere arbejder under. På mange arbejdspladser har I brugt dem til at sætte fokus på det høje arbejdspress og forlange flere kolleger. Og vi kan se fra vores undersøgelse, at det har hjulpet. På mange arbejdspladser har I faktisk færre sager end tidligere. Det er rigtig godt! Men vi er langt fra i mål endnu. Og DS' vejledende sagstal kan heller ikke stå alene.

Derfor har vi lavet nye redskaber, der konstruktivt kan tages i brug ude på arbejdspladserne: For det første har vi udarbejdet et sæt redskaber til samarbejdet mellem TR, AMiR og leder (TRIO-samarbejdet) under overskriften 'Sammen skaber vi forandringer'. Det består af et dialogspil og en række forskellige forslag til konkrete løsningsmetoder [VISES FREM].

Derudover har vi udarbejdet en række vejledende standarder for socialrådgivernes faglighed og arbejdsmiljø. De kan bruges af socialrådgivere og ledere til at sætte konstruktive mål, så vi får skabt de positive forandringer, der både kan understøtte den gode socialrådgiverfaglighed og udvikling af det gode og sunde arbejdsmiljø [VISES FREM].

Vi har i fællesskab lagt fundamentet for forbedringer af socialrådgivernes arbejdsmiljø. Nu skal vi arbejde videre for, at forbedringerne faktisk kommer og kan mærkes på de enkelte arbejdspladser!

--

4. CORONA

Der er ikke meget godt at sige om corona-epidemien, men der er til gengæld meget at lære af den: Mange af os er blevet eksperter i at holde samtaler og møder online. Det er gået op for de fleste arbejdsgivere, at

hjemmearbejde ikke kun er en nødløsning, men faktisk kan gavne både medarbejdere og arbejdspladsen. Og vi har fundet nye, kreative løsninger, som nogle gange er bedre end dem, vi plejede at bruge.

For os socialrådgivere blev det særligt tydeligt, da mange af de rigide regler og krav på beskæftigelsesområdet blev suspenderet i foråret. Prøv at høre, hvad Lone, der arbejder på et jobcenter i København, fortæller:

[VIDEO, 2-3 minutter]

Det er så godt forklaret. Alle havde helst været corona foruden, men nedlukningen kastede os ud i et socialt eksperiment, som vi nu kan lære af. Mange socialrådgivere på landets jobcentre oplevede et langt større fagligt råderum under nedlukningen. Frem for detaljeret processtyring med krav om fire samtaler af en halv times varighed hvert halve år fik socialfagligheden pludselig overhånden. Der var plads til at lytte, rådgive og selv vurdere, hvilke borgere der havde brug for samtaler, og i hvor lang tid.

Erfaringerne er givet videre – omkring 170 socialrådgivere skrev i sommer et åbent brev til ministeren, nogle har holdt møder med ordførere på Christiansborg, andre har fortalt om erfaringerne til medierne – og jeg bruger selvfølgelig enhver lejlighed til at gøre det samme.

Vi skal blive ved med at fortælle, hvordan tid til socialt arbejde og fagligt handlerum er afgørende forudsætninger for at hjælpe og støtte udsatte mennesker videre i livet. Og det gælder uanset om vi arbejder med udsatte voksne, børn, syge eller mennesker med handicap.

--

5. STYRING OG HOVEDLOV

Vi socialrådgivere ved, at vi kan nå mennesker og støtte dem på deres vej videre i livet, hvis vi får tid og lov. Jeg håber, at regeringen vil lytte til os og bruge socialrådgivernes erfaringer i arbejdet med den nye nærhedsreform. For kontrollen og detaljstyringen med borgerne og medarbejderne i den offentlige sektor er der desværre stadig, selvom skiftende regeringer i årtier har talt om mindre bureaukrati og mere tillid.

Når det stadig ikke er lykkedes politikerne at løse grebet, tror jeg, at det skyldes frygten for fejl. Så snart en enkeltsag havner i medierne, er standardsvaret at indføre mere kontrol. Den ansvarlige ministers frygt for dårlige sager forplanter sig nedad i systemet og bevæger sig fra ministeriet til kommunalpolitikere til de øverste chefer i forvaltningerne og havner hos mellemledere og medarbejdere. Derfor er nøgleordet tillid – tillid til, at medarbejderne gør deres bedste, og til at vi i samarbejde med borgerne kan finde frem til, hvad der er bedst for dem. Der vil ske fejl. Men hvis politikernes svar altid er mere kontrol, kommer vi aldrig af med overflødigt bureaukrati og frigiver tid til kerneopgaven.

Det handler om tillid og om at lytte til os, der er tæt på borgerne – og det gælder alle steder i den offentlige sektor. For nylig kunne DR afdække, hvordan skandalen om udbytteskat, der har kostet Danmark mindst 12 milliarder kroner, formentlig ville være undgået, hvis politikerne havde lyttet til advarslerne fra medarbejderne i SKAT. Tilsvarende kunne mange mennesker i svære situationer komme langt hurtigere videre i deres liv, hvis politikerne lyttede til os og gav os tid og mulighed for at bruge vores faglighed.

Nu jeg er ved SKAT – jeg er jo ikke kendt for at hidse mig op. Men da jeg hørte, at politikerne af hensyn til bankerne op gennem 00'erne undlod at føre ordentlig kontrol med de mange, mange milliarder, der røg ud af landet, gjorde det mig oprigtigt vred. Både fordi det er rigtig mange penge, som kunne være brugt på velfærd – og fordi politikerne åbenbart godt kan finde ud af at fjerne administrationsarbejdet for bankerne – **dem** har de tillid til – men ikke for os i det offentlige. I en periode, hvor kontrollen og bureaukratiet i den

offentlige sektor voksede og voksede, slap politikerne tøjlerne og overlod fællesskabets værdier til banker og udenlandske selskaber - jeg synes, det er udtryk for dårlig dømmekraft og mangel på respekt for fællesskabet!

Når det er sagt, så skal vi glæde os over, at der inden for de kommende år ser ud til at ske konkrete fremskridt. Den tidligere regering satte gang i arbejdet med en ny hovedlov, som kan få store konsekvenser for mange socialrådgiveres arbejde – og forhåbentlig gøre det lettere at arbejde helhedsorienteret. Og den nuværende regering har taget første skridt i arbejdet med en ny nærhedsreform ved at sætte syv kommuner fri på udvalgte områder. Vi havde selvfølgelig gerne set, at det sociale område var et af dem, for vi ved fra forsøg i flere kommuner, at større frihed til kommuner og medarbejdere giver bedre arbejdsmiljø og bedre kvalitet. Det gælder blandt andet forsøg i tre kommuner, som blev fritaget en række krav på børneområdet og dermed kunne omlægge socialrådgivernes arbejdstid fra dokumentation til direkte kontakt med familierne. Derfor kommer vi også til at følge arbejdet tæt og spille jeres erfaringer og oplevelser ind til politikerne.

6. REKRUTTERING OG FASTHOLDELSE

Også her har vi brug for jer - for vores faglige fællesskab. Fællesskabet er forudsætningen for, at vi kan skabe positiv forandring, både med vores politiske arbejde på Christiansborg og konkret på de enkelte arbejdspladser. Vores succes står og falder med styrken af vores fællesskab.

Derfor har vi siden 2012 arbejdet målrettet med at styrke fællesskabet og engagere så mange medlemmer som muligt. Det er gået rigtig godt: Jeg oplevede selv som regionsformand, hvordan mange klubber fandt sammen om nye måder at forbedre deres arbejdsplads på, vores tillidsfolk får en bedre uddannelse og nye redskaber til at engagere medlemmer og få lokalpolitisk indflydelse, og vi har oplevet en overvældende opbakning og aktivisme fra jer i forbindelse med blandt andet OK18 og 'Tid til socialt arbejde'.

Vi skal fortsætte arbejdet med at engagere og motivere hinanden. Men vi skal også sætte nye mål, for vi har brug for at få så mange socialrådgivere som overhovedet muligt med i fællesskabet. I modsætning til mange andre fagforbund får vi hvert år flere medlemmer – det er rigtig positivt – men andelen af socialrådgivere, der er medlemmer af DS, er den samme, nemlig 8 ud af 10. Igen, det er flot, men vi skal have flere med.

Derfor sætter vi i Hovedbestyrelsen med vores resolutionsforslag et nyt mål: I 2028 skal 9 ud af 10 socialrådgivere i Danmark være medlem af Dansk Socialrådgiverforening.

Det er ambitiøst, men jeg mener også, det er realistisk - og det er nødvendigt, hvis vi skal stå endnu stærkere. Vi skal sammen arbejde for, at endnu flere kan se og forstå betydningen af det store arbejde, vi gør for at sikre bedre vilkår for landets socialrådgivere og det sociale arbejde. Konkret skal vi udvikle nye måder at invitere ikke-medlemmer ind i fællesskabet, vi skal udvide mulighederne for at være aktiv i foreningen, og vi skal helt tæt på socialrådgiverne ude på de enkelte arbejdspladser for at vise, hvordan man helt konkret kan bidrage til fællesskabet på forskellige måder.

--

AFSLUTNING

Kære venner, kære fagfæller.

Det er hverken første eller sidste gang, vi som samfund skal overkomme kriser. Og som så mange gange tidligere har vi i fagbevægelsen en afgørende rolle at spille. Vores fællesskab har sikret lønmodtagerne

livsvilkår, som skaber en grundlæggende tryghed. Vi har været - og er fortsat - en grundpille i den danske samfundsmodel. Og vi skal fortsat kæmpe for at sikre, at de kriser, der kommer, ikke rammer skævt – helt aktuelt er der stærke kræfter, som gerne vil bruge corona-krisen til at spare på velfærden, nøjagtig som det skete efter finanskrisen.

Men, når vi i Danmark klarer os langt bedre økonomisk under corona end mange andre lande, skyldes det ikke, som nogen hævder, at politikerne har holdt igen med at investere i velfærden. Tværtimod. Vi har klaret os godt på trods af besparelser, fordi fundamentet under vores samfundsmodel – fællesskabet - i forvejen er meget, meget stærkt. Derfor skal vi også kræve, at politikerne slår ind på en ny kurs og begynder for alvor at investere i velfærden – i et godt arbejdsmiljø, i faglig kvalitet og, ikke mindst, i tid til arbejdet.

Et velfærdssamfund skal måles på, hvordan det hjælper og holder hånden under sine medborgere. Som socialrådgivere er det præcis, hvad vi gør – vores indsats er uundværlig for samfundets udsatte og andre i svære livssituationer, og dermed også for velfærdssamfundet som sådan. Derfor er vores faglige fællesskab også en helt afgørende del af fagbevægelsen – og vores stemme er uundværlig i kampen for vilkårene for udsatte mennesker og det sociale arbejde.

Vi er det fællesskab, der kan skabe tryghed for socialrådgiverne i en usikker tid. Jeg er stolt af at være en del af det. Lad os sammen arbejde videre for at dyrke det, øge det og styrke det!